

Gewijzigd voorstel

RAADSVOORSTEL:

2007-2008

Ons kenmerk: RO 07.1418836

Registratienummer : GR 07.1530220

Ingekomen op :

Onderwerp: Gedragscode "Beheer" t.b.v. Flora- en Faunawet

Groningen,

Aan de raad,

Inleiding.

Het doel van de Flora- en Faunawet is het in stand houden van alle inheemse planten- en diersoorten die in het wild voorkomen. Het gaat erom dat het voort-bestaan van de soort niet in gevaar komt. Een tweede doel is dat alle in het wild levende planten en dieren in principe met rust worden gelaten, niet alleen de zeldzame soorten. In de wet is een zorgplicht opgenomen die inhoudt dat "iedereen" voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren.

Als nadere uitwerking van de Flora- en Faunawet is het besluit *Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten* vastgesteld. In dit besluit wordt geregeld wanneer en onder welke voorwaarden een vrijstelling van de Flora- en Faunawet mogelijk is. Hierbij is onderscheid gemaakt in de mate van zeldzaamheid door middel van verdeling van de flora- en faunasoorten in tabellen (zie bijlage. Gedragscode Beheer). In tabel 1 zijn algemeen voorkomende soorten opgenomen. Tabel 2 bevat een lijst met beschermde diersoorten en tabel 3 bevat hoofdzakelijk zwaar beschermde Rode lijst soorten. Overigens zijn alle soorten die in de tabellen benoemd, beschermd. Dat geldt eveneens voor alle vogelsoorten.

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) adviseert elke gemeente om een drietal gedragscodes te maken. Dit zijn:

1. gedragscode Beheer;
2. gedragscode Gebruik;
3. gedragscode Ruimtelijke Ontwikkeling.

De gedragscode Beheer heeft betrekking op het regulier onderhoud. De gedragscode Gebruik heeft vooral betrekking op evenementen en recreatie, terwijl de gedragscode Ruimtelijke Ontwikkeling op grootschaliger functieveranderingen slaat. De gemeente krijgt bij de uitvoering van reguliere onderhoudswerkzaamheden hoofdzakelijk te maken met de gedragscode Beheer.

Gedragscode Beheer.

Voor beheer in gebieden waar alleen algemene flora- en faunasoorten (tabel 1) voorkomen, geldt een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht. Mochten er flora- en faunasoorten uit tabel 2 en 3 of vogels voorkomen, dan is een gedragscode noodzakelijk. De gedragscode is een instructieboek, waarin is beschreven hoe met bestendig beheer en onderhoud rekening met de natuurwaarden moet worden gehouden. Als er een ingreep moet plaatsvinden in een gebied waar beschermde soorten voorkomen en het betreft maatregelen die niet onder bestendig beheer onder te brengen zijn, moet er per activiteit of project een ontheffing bij het ministerie van LNV worden aangevraagd.

Onder bestendig beheer en onderhoud worden activiteiten verstaan die gericht zijn op instandhouding van de bestaande situatie. Naar verwachting valt circa 90% van onze werkzaamheden onder bestendig beheer. Voorbeelden van bestendig beheer zijn:

- jaarlijks maaien van een wegberm in een bepaalde periode;
- schoffelen van een heestervak;
- begeleidingssnoei in een laanbeplanting;
- uitmaaien van een sloot/slootoever in de nazomer.

Het doorvoeren van veranderingen is *geen* bestendig beheer. Voorbeelden van niet bestendig beheer zijn:

- omvorming van een heestervak naar gazon;
- aanbrengen beplanting in een grasberm;
- kappen van een laanbeplanting;
- baggeren (verwijderen van de modderlaag en onder water herprofilen);
- dempen van een sloot.

Op dit moment werkt de gemeente nog niet met een vastgestelde gedragscode Beheer. Overigens heeft nog geen enkele gemeente in Nederland een door LNV goedgekeurde gedragscode Beheer. Wel worden werkzaamheden volgens de Natuurkalender uitgevoerd. Dit houdt onder meer in dat er geen grootschalige onderhoudswerkzaamheden, zoals snoeien en rooien van beplanting, plaatsvindt in het broedseizoen van vogels.

De vereniging Stadswerk heeft samen met de Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners (VHG) een standaard gedragscode Beheer gemaakt die door LNV is goetotst. Inmiddels heeft LNV een ontwerp goedkeuringsbesluit voor deze gedragscode opgesteld. De gemeente kan zich conformeren aan de gedragscode. De gedragscode Beheer geldt concernbreed. Deze nota is dan ook tot stand gekomen met bijdragen van alle betrokken diensten (RO/EZ, OCSW, MD & DSW), en is bij dit voorstel gevoegd.

Formeel treedt de gedragscode pas in werking op het moment dat het goedkeuringsbesluit door LNV onherroepelijk is geworden. Op dit moment is nog niet bekend hoe lang dit goedkeuringsbesluit nog op zich laat wachten. Niettemin willen we wel deze gedragscode alvast in onze werkprocessen implementeren, zodat we onze werkzaamheden ecologisch verantwoord kunnen uitvoeren. Door gebruik te maken van de standaard gedragscode is het niet noodzakelijk om zelf het wiel uit te vinden. Bovendien scheelt het veel (procedure)tijd en capaciteit.

De andere gedragscodes.

Hoewel er bij gemeentelijke ruimtelijke ontwikkelingen nog niet wordt gewerkt met een goedgekeurde gedragscode Ruimtelijke Ontwikkeling wordt bij elk project wel beschreven wat de ecologische consequenties zijn. Deze consequenties én compensatiemogelijkheden worden door middel van ecoscans inzichtelijk gemaakt. Bovendien vindt de uitvoering van deze ruimtelijke ontwikkelingen plaats volgens de Natuurkalender. Op dit moment is er slechts één gemeente (Leiden) in Nederland die beschikt over een goedgekeurde gedragscode Ruimtelijke Ontwikkeling. Maar deze goedgekeurde gedragscode is nog niet onherroepelijk.

De gemeente beschikt nog niet over een gedragscode Gebruik. Geen enkele instantie in Nederland beschikt voorsnog over een dergelijke gedragscode. Wij houden bij het verlenen van evenementenvergunningen rekening met de ecologische waarde van een gebied. Zo wordt bijvoorbeeld in het Noorderplantsoen het waardevolle groen afgeschermd van het terrein, waar de activiteiten plaatsvinden.

De vereniging Stadswerk gaat samen met de VHG een standaard gedragscode Ruimtelijke Ontwikkeling en Gebruik maken. In de hiervoor opgestelde werkgroep participeert ook de gemeente Groningen. Naar verwachting zal komend najaar deze gedragscode aan LNV ter goedkeuring worden aangeboden. Een goedkeurings-besluit zou in dit geval in het najaar van 2008 verwacht kunnen worden. De gemeente kan zich ook conformeren van deze gedragscode.

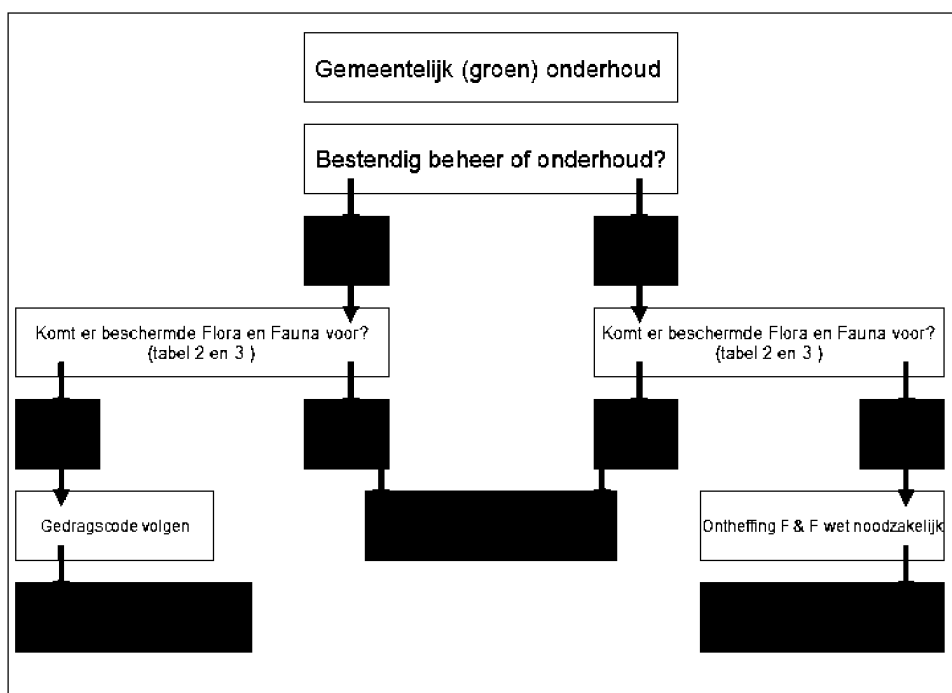
Ontheffing.

Voor onderhoudswerkzaamheden die niet vallen onder bestendig beheer en onderhoud is de gedragscode Beheer niet toereikend. Voor deze werkzaamheden is het noodzakelijk om een inventarisatie (ecoscan) uit te voeren om er achter te komen of er beschermde flora- en faunasoorten in het onderhoudsgebied aanwezig zijn. Mocht dit zo zijn, is een ontheffing Flora- en Faunawet verplicht. Voorbeelden van ontheffingsplichtige werkzaamheden zijn:

- kappen van een laanbeplanting waarin een reigerkolonie zit;
- dempen van een sloot waarin de kleine modderkruiper zit.

Het aanvragen van een ontheffing is een zeer tijdrovende aangelegenheid. De behandeltermijn is minimaal acht weken en kan oplopen naar 4 tot 6 maanden. Het gaat hierbij om een officieel besluit waar ook derden bezwaar of beroep kunnen aantekenen. Naast deze proceduretijd moet rekening worden gehouden met de tijd die een ecoscan kost. Bepaalde faunasoorten (bijvoorbeeld vleermuizen) maken slechts een gedeelte van het jaar gebruik van een gebied, waardoor de doorlooptijd van een ecoscan zeker één jaar kan duren. Dit speelt vooral bij kap van (oude) bomen.

In onderstaand schema is weergegeven hoe bij *elke* beheersbehandeling moet worden gekeken in hoeverre er sprake kan zijn van conflicten met de Flora- en Faunawet.

Consequenties voor de gemeente.

Het handelen volgens de gedragscode Beheer vergt extra inzet van de gemeente. Het gaat hierbij om een tweetal facetten, te weten:

1. waar komen de beschermde flora- en faunasoorten voor?;
2. vakkennis over het toepassen van de Flora- en Faunawet.

Waar komen de beschermde flora- en faunasoorten voor?

Op dit moment hebben wij niet inzichtelijk waar in de gemeente beschermde flora- en faunasoorten voorkomen. Aannemelijk is dat een groot deel van deze beschermde flora- en faunasoorten in de Stedelijke Ecologische Structuur (SES) voorkomen. Maar muurplanten, vogels en vleermuizen bevinden zich ook veel buiten de SES.

In het vastgestelde doelsoortenbeleid zijn de gemeentelijke ambities beschreven voor de ontwikkelingen van de flora en fauna in de SES. Voor een deel gaat het hierbij om soorten die in tabel 2 en 3 zijn ondergebracht. Voor zowel de monitoring van het doelsoortenbeleid als het handelen volgens de gedragscode Beheer, is het noodzakelijk zicht te krijgen op de locaties waar zwaarder beschermde dieren en planten (tabel 2 en 3) voorkomen. Vanwege gebrek aan personele capaciteit, financiën en kennis is hieraan tot dusverre nog geen invulling aangegeven.

Financiële paragraaf.

Voor een systeem om deze data bij te houden is een jaarlijks bedrag van € 50.000,-- noodzakelijk. Daarnaast is uitbreiding van de personele capaciteit voor de inventarisaties in het veld en het verwerken van de gegevens nodig. De daarvoor benodigde specifieke kennis is binnen de gemeente onvoldoende aanwezig, waardoor deze expertise ingehuurd moet worden. De totale kosten hiervoor bedragen jaarlijks € 60.000,--. De dekking voor de totale uitgaven ad € 110.000,-- wordt in 2008 en 2009 incidenteel gevonden in het bestedingsvoorstel van de stadsmeierrechten (begroting

2008). Binnen dit voorstel is een post opgenomen voor het groenstructuurplan, onder meer de monitoring en de gedragscode Beheer. Vanaf 2010 zijn er structurele nieuw beleidsmiddelen geormerkt voor het groenstructuurplan.

Begrotingswijziging:

Begrotingswijziging 2008						
Betrokken dienst(en)	RO/EZ					
Raadsvoorstel	Beheer Flora en Faunawet					
Incidenteel / Structureel	Incidenteel					
Soort wijziging	Exploitatie					
Financiële begrotingswijziging	Lasten	Baten	Saldo	Dotatie - Reserve	Onttrekking + Reserve	Saldo
7.14 Groen- en speelvoorzieningen	110.000		110.000-			110.000-
Totale begrotingswijziging	110.000	-	110.000-	-	-	110.000-

Toelichting op financiële begrotingswijziging (zowel lasten als batenzijde)

De middelen worden onttrokken uit de post Groenstructuurplan in het bestedingsvoorstel voor de stadsmeeierrechten 2008 (begroting 2008).

Vakkennis over het toepassen van de Flora- en Faunawet.

In principe krijgt iedereen die in de openbare ruimte aan het werk is met de Flora- en Faunawet te maken. Het is daarom noodzakelijk om alle betreffende mede-werkers op de hoogte te stellen van de wet: welke activiteit mag wel plaatsvinden en welke niet. In de gedragscode wordt precies vastgelegd op welke wijze medewerkers rekening moeten houden met beschermde planten- en diersoorten. Bovendien is hierin vastgelegd waar welke verantwoordelijkheid ligt. De gedragscode stelt als eis dat een organisatie, op verschillende niveaus, aantoonbare deskundigheid op het gebied van de F&F-wet heeft bij de uitvoering van het (bestendige) onderhoud. Hierbij gaat het om de onderstaande niveaus:

1. medewerker (buurtbeheerder) en meewerkend voorman (senior buurtbeheerder) (LBO, MBO niveau 1, 2, 3);
2. opzichters en uitvoerders (MBO niveau 4, HBO);
3. werkvoorbereider, bedrijfsleider (MBO niveau 4, HBO en hoger).

Deze aantoonbare deskundigheid kan aan de hand van een certificering worden verkregen. Het is geen certificering zoals een ISO of NEN maar een soort certificaat voor een medewerker waarmee hij/zij kan aantonen over voldoende kennis van de F&F-wet te beschikken. Overigens is er voor elk werkniveau een apart certificeringstraject. Het is gewenst om per werklocatie minimaal één gecertificeerde medewerker aanwezig te hebben.

Overigens geldt dit vorenstaande niet alleen voor de gemeente als opdrachtgever, maar ook voor alle aannemers (o.a. DSW) die in opdracht van de gemeente werkzaamheden verrichten. In onderhoudsbestekken die de gemeente aan- of inbesteedt, moeten wij voorwaarden stellen aan het kennisniveau van de Flora- en Faunawet en eisen dat de gedragscode Beheer van toepassing is voor de uit te voeren werkzaamheden. Een aannemer moet kunnen aantonen dat hij beschikt over voldoende kennis.

Momenteel is Stadsbeheer al bezig met het voorbereiden van een algemene ecologiecursus voor verschillende medewerkers. Het ligt voor de hand om de certificering bij deze cursus te betrekken. Deze cursuskosten zijn opgenomen in het opleidingsprogramma van Stadsbeheer. Verder zijn de technisch wijkbeheerders al naar een voorlichtingsbijeenkomst Flora- en Faunawet en de gedragscode Beheer geweest. De dienst OCSW zal extra aandacht besteden aan het verhogen van het kennisniveau van de betrokken medewerkers op het gebied van de toepassing Flora- en Faunawet en de gedragscode Beheer.

De productieleiders van de DSW zijn inmiddels al naar een voorlichtingsbijeenkomst over de Flora- en Faunawet in relatie tot de gedragscode Beheer geweest. Bovendien zal de DSW komende winter het kennisniveau op het gebied van de Flora- en Faunawet bij de voormannen en hun vervangers op het gewenste niveau brengen.

Participatie natuurorganisaties.

Deze nota is mede tot stand gekomen door inbreng van natuurorganisaties. De nota is ter visie gelegd in het Bestuurlijk Overleg Stadsnatuur (BOS). In het BOS zetelen alle stedelijke opererende natuurorganisaties zoals de Milieufederatie en het IVN. Zij geven aan dat de gedragscode niet gebruikt moet worden als een "ontsnappings-clausule". De gedragscode dient in de praktijk zorgvuldig te worden toegepast. Uiteraard is dit ook onze insteek. Verder is er een apart overleg over de impact van de Flora- en Faunawet voor de gemeente met de natuurorganisaties geweest.

Voorstel.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. kennis te nemen van de gedragscode Beheer;
- II. de incidentele middelen voor de uitvoering daarvan in 2008 en 2009 ad. € 110.000,-- te onttrekken aan de post Groenstructuurplan, zoals op 14 november 2007 besloten bij het vaststellen van de besteding van de stadsmeierrechten;
- III. de gemeentebegroting 2008 dienovereenkomstig te wijzigen.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,

De secretaris,

Jacq. Wallage.

H.P. Bakker.